

Verksamhetsberättelse 2025

Vård- och omsorgsnämnden (VON)

Uppdragsbeskrivning

Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde omfattar vård och omsorg om äldre och personer med funktionsnedsättning:

- Hemtjänst
- Äldreboende inklusive demensboende
- Korttidsboende
- Dagverksamhet för äldre och dementa
- Gruppboende och serviceboende för funktionsnedsatta
- Daglig verksamhet och sysselsättning
- Personlig assistans
- Bostadsanpassning och hjälpmedel
- Förvaltning av taxor, avgifter och hyror inom området
- Myndighetsutövning
- Hälso- och sjukvård hos nämndens interna och privata vårdgivare
- Hemsjukvård
- Social och medicinsk tillsyn inom nämndens verksamheter
- Uppsökande verksamhet

Nämnden är ansvarig vårdgivare för internt och externt beställd verksamhet enligt gällande lagstiftning.

Sedan 1 juli 2025 gäller en ny Socialtjänstlag. För nämndens del innebär det att förenklad handläggning upphörde, vilket var infört för vissa enklare serviceinsatser inom hemtjänsten. Successivt kommer nu insatserna att ses över för att bedöma vilka som ska kunna ges utan individuell behovsbedömning.

Året som gått

Det funktionsbevarande arbetet är fortfarande vårt fokus och det är även beslut efter individens behov och digitalisering. Det är ett långsiktigt och successivt arbete som genomsyrar alla vård- och omsorgsnämndens verksamheter.

Utifrån den utredning som gjordes inom funktionsstödsomsorgen (FSO) har ett stort och mångfacetterat arbete påbörjats inom LSS-verksamheten och framför allt berör det våra grupp- och serviceboenden.

Under året har VON avslutat de IOP-avtal som vi tillsammans med socialnämnden haft vad gäller Bostad först. Även samsjuklighetsboendet har nu helt gått över till socialnämnden.

Mycket av arbetet under året har handlat om att påbörja implementeringen av den nya Socialtjänstlagen. Det kommer att fortsätta de närmaste åren och vi ska vara med i den nationella lärprocess som SKR håller i. Bra att få ta del av och dela erfarenheter med andra kommuner.

Under 2025 fick vård- och omsorgsnämnden ett tillskott på 21 mnkr till satsningar på hemtjänsten. Dessa satsningar har inneburit att vi har höjt timersättningen på landsbygden och nu ger ersättningen för bland annat hälsokonferenser och välkomstsamtal.

Kontraktet med Regionen för Hället, som varit ett korttidsboende under ett par år, avslutades under december. Det här visste vi om så i april skrevs avtal med Oxelösunds kommun om att få hyra en avdelning på Björntorp som heter Klippan.

Sedan många år tillbaka har vård- och omsorgsnämnden tillsammans med division Social omsorg arbetat för att få en ekonomi i balans. Det har varit ett tufft arbete och vi är inte riktigt framme än, men vi är på mycket god väg!

Väsentliga händelser

Nya Socialtjänstlagen

Den nya Socialtjänstlagen trädde i kraft 1 juli och därmed finns inte längre förenklad handläggning. Det innebär för Vård- och omsorgsnämndens del att insatser som trygghetslarm och vissa enklare serviceinsatser åter handläggs på sedvanligt sätt.

Satsning på hemtjänsten

I budget 2025 fick Vård- och omsorgsnämnden ett tillskott på 21 mnkr som skulle användas till att förstärka hemtjänsten. Beslut om disponering har tagits under 2025, vilket innebär att ersättning nu ges för vissa typer av samtal, såsom hälsokonferens och välkomstsamtal. Merparten av tillskottet har dock använts till att höja timersättningen på landsbygden.

Kortvård

Bristen på platser på äldre- och demensboenden har gjort att personer blir kvar på kortvården i väntan på plats, vilket i sin tur gjort att utskrivningsklara patienter blivit kvar på sjukhus. I väntan på att ett nytt särskilt boende byggs, har tio platser köpts på Hället och i april 2025 öppnades även elva platser i Oxelösund. Båda dessa lösningar är endast tillfälliga.

Äldreomsorgslyftet

Vård- och omsorgsnämnden har för 2025 erhållit 11 mnkr i statsbidrag för Äldreomsorgslyftet. Det har använts bland annat till undersköterskeutbildning och språkutbildning.

Samsjuklighet

Vård- och omsorgsnämnden och Socialnämnden har haft ett delat ansvar för verksamhet för samsjuka i form av Hemgårdsvillan samt två IOP-överenskommelser om Bostad först. Båda nämnderna har fattat beslut om att Socialnämnden tar hela ansvaret från och med 2026-01-01.

Utveckling daglig verksamhet och sysselsättning

Division Social omsorg har på nämndens uppdrag utrett förutsättningarna för att sära på verksamheterna daglig verksamhet och daglig sysselsättning. Detta kommer nu att genomföras under andra kvartalet 2026 och därefter fortsätter uppdraget om att införa för- och eftermiddagspass i syfte att individanpassa efter behov.

Morgonfritids

Efter genomförande av ett pilotprojekt har såväl Vård- och omsorgsnämnden som Barn- och ungdomsnämnden under hösten fattat beslut om att division Utbildning från och med 2026-01-01 tar över ansvaret för korttidstillsyn på morgontid. Syftet är att minska antalet taxiresor för korta vistelsestunder för barnen.

Nya gruppboenden

Tre-fyra nya gruppboenden planeras att byggas, vilka i dagsläget förväntas stå klara 2027-2028. De ska nyttjas till att ersätta tidigare olämpliga boenden och bemöta kön samt att ta hem externa placeringar.

Årets måluppfyllelse

Målområde Hållbar utveckling

Bedömning

Ett ständigt arbete pågår för att skapa en hållbar utveckling. För Vård- och omsorgsnämndens del är det fokus på brukares delaktighet och digitalisering och många aktiviteter genomförs gällande dessa områden.

Verksamhetsområde Social hållbarhet

I fokus mandatperioden 2022–2026

- Nyköping ska vara en kommun präglad av trygghet och med en kvalitativ och stark välfärd där fler får chansen att försörja sig och leva på en egen lön.
- Minskad segregation och utanförskap.
- Möjlighet till ett rikt kultur- och fritidsliv i hela kommunen och för alla.

Bedömning

MÅL KF

Nyköpings kommun ska vara tryggt, jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för god hälsa och livskvalitet

Önskat resultat

- Hälsan i befolkningen ska förbättras, och skillnader i ohälsa minska (KS)
- Barn och ungas hälsa ska förbättras med fokus på ökade möjligheter till en rörelserik vardag (KS)
- Situationen för socioekonomiskt utsatta barn ska förbättras med fokus på att stärka skyddsfaktorer och minska riskfaktorer (KS)
- Andel i arbetsför ålder som är i sysselsättning ska öka, med särskilt fokus på utrikesfödda (KS)
- Nyköping ska upplevas som en trygg kommun att verka och leva i (KS)
- Andel i befolkningen som känner sig trygg ska öka i jämförelse med föregående år (KS)

Inom äldreomsorgen:

- Varje verksamhet har en plan för hur patienten och dennes anhöriga görs delaktiga i den enskildes vård (VON)
- Användningen av mobila och digitala lösningar ska öka och användas resurs-effektivt (VON)
- Målgrupp och syfte gällande egen-monitorering finns framtaget (VON)
- Kostnads kalkyl och nyttoanalys gällande eventuell implementering av intelligenta kameror, finns framtagna (VON)

Bedömning

Samtliga verksamheter inom äldreomsorgen arbetar enligt fastställda metoder som säkerställer den enskildes och dennes anhörigas delaktighet i omvårdnaden. Det sker främst genom välkomstsamtal och genomförande-plan. På boendena arbetar man även med levnadsberättelse. Digitala möten används för ökad tillgänglighet och delaktighet för anhöriga som inte kan närvara på plats. Vissa boenden erbjuder hembesök inför inflyttning för att skapa en tidig och trygg kontakt.

Mobila och digitala lösningar används i allt större utsträckning. LifeCare Mobil Omsorg är införd i hela hemtjänsten och även inom boendestöd och omfattar planering, genomförande och dokumentation. Flera nya e-tjänster har lanserats inom hela divisionen och digitala videoplaneringar vid utskrivningar från regionen har testats med gott resultat. En strategi för välfärdsteknik är framtagen för perioden 2025–2026.

Målgrupp och syfte för egenmonitorering är framtaget, men arbetet har nu pausats på grund av patientsäkerhetsrisker och bedömningen att initiativ bör komma från regionen.

Kostnadskalkyl och nyttoanalys visar att smarta kameror kan vara kostnadseffektiva och fallpreventiva och implementering pågår parallellt med utredning om framtida upphandling av mobila trygghetslarm.

Målområde Kultur och fritid

I fokus mandatperioden 2022–2026

- Nyköpings kommun kännetecknas av trygghet, närhet och framtidstro. Här blir du inspirerad, uppmuntrad till kreativitet, utveckling och samarbete.

Bedömning

Att få delta i aktiviteter av olika slag är viktigt även för de grupper som finns inom Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde. Därför har det under senare år varit stort fokus på att utveckla detta område. Verksamheterna själva samt de olika föreningar som nämnden har avtal med erbjuder ett stort antal aktiviteter av olika slag.

MÅL KF

Möjlighet till ett rikare kultur- och fritidsliv i hela kommunen och för alla

Önskat resultat

- Bättre poäng i mätningen Sveriges Friluftskommun -Naturvårdsverket, Sveriges Fritids- och Kulturchefsförening och Svenskt Friluftsliv jämfört med föregående år. (KFN)
- Ökat antal deltagartillfällen jämfört med föregående år i idrottsföreningar 7-20 år (KFN)
- Ökad/bibehållen Nöjdhet Kulturprogram (egen kundundersökning) jämfört med föregående år (KFN)

Inom äldreomsorgen:

- Boende på äldre- och demensboenden har en nöjdhet vad gäller aktiviteter och utevistelser minst i paritet med riket (VON)
- Volontärverksamheten växer sig starkare för varje år, så att det kommer allt fler till del (VON)

Bedömning

Äldreomsorgens och funktionsstödsomsorgens boenden erbjuder dagliga aktiviteter, både individuella och i grupp, utifrån de boendes önskemål som samlas in via välkomstsamtal och brukarråd. Nämnden har avtal respektive överenskommelser om idéburet offentligt partnerskap med flera organisationer i syfte att ordna aktiviteter för de boende inom äldreomsorg och funktionsstödsomsorg. År 2025 hade Nyköping som helhet ett resultat som var något sämre än riket i brukarundersökningen när det gäller nöjdheten med aktiviteter.

I dagsläget är ett 30-tal volontärer aktiva och gör insatser för äldre inom både ordinärt och särskilt boende, vanligtvis 1–4 gånger i månaden. Vanliga aktiviteter inkluderar promenader, spel, fikastrunder och samtal. Under hösten 2025 genomfördes en informations- och marknadsföringsinsats för att lyfta fram verksamheten och engagera fler personer att bli volontärer. Detta resulterade i att ett 30-tal personer hörde av sig och var intresserade av att bli volontär. En del av dem har nu påbörjat sina volontärsupdrag, och fler är på gång.

INDIKATOR

Titel	Utfall 2022	Utfall 2023	Utfall 2024	Utfall 2025
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg - sociala aktiviteter, andel (%)	47,0%	54,0%	61,1%	56,8%

Målområde Social omsorg

I fokus mandatperioden 2022–2026

- Nyköping ska vara en kommun präglad av trygghet och med en kvalitativ och stark välfärd. Möta ökade krav på områden som "Nära vård", hälsofrämjande och förebyggande vård.

Bedömning

Centralt inom målområdet är individens behov i centrum och att bedriva en hälsofrämjande och funktionsbevarande verksamhet gentemot kunder/brukare/hyresgäster. Mycket arbete pågår i denna anda samtidigt som mycket återstår. Det handlar om ett långsiktigt successivt utvecklingsarbete.

MÅL KF

Omsorgen och vården har ett hälso- och funktionsbevarande förhållningssätt och har kundens behov och omställningen till Nära vård i fokus

Önskat resultat

- Ökad grad av aktuella beslut.
- Allt fler genomförande-planer ska spegla brukarens behov.
- Ökad grad av självbestämmande för brukaren kring insatsernas utförande.
- Ökad grad av digitalisering.

Bedömning

Äldreomsorgens myndighetsfunktion följer upp årsbeslut inom hemtjänst, dagverksamhet och växelvård enligt riktlinjerna. Särskilt fokus läggs på uppföljningar inom 4-5 veckor efter sjukhusvistelser och korttidsboende, där behoven ofta förändras mest. Nämnden ser dock behov av att besluten följs upp oftare och då utifrån signaler från utförarna, exempelvis när man ser att den beslutade tiden inte överensstämmer med behovet. Funktionsstödsomsorgens myndighetsfunktion fortsätter implementeringen av IBIC i handläggningen. Under hösten har en utbildning i individbaserad systematisk uppföljning genomförts tillsammans med SKR, och en analys av arbetet färdigställs i januari 2026.

Nämndens uppföljning av genomförandeplaner inom hemtjänsten visade att det i stor utsträckning saknas uppgifter om vad kunden klarar själv. Här behövs åtgärder för att förbättra det funktionsbevarande förhållningssättet. Det gäller även inom privat drivna äldre- och demensboenden. De kommunalt drivna boendena har däremot gjort ett utvecklingsarbete och där är genomförandeplanerna mycket tydliga när det gäller den egna förmågan.

Vård- och omsorgsnämnden har på olika sätt satsat på fallprevention, vilket är en viktig beståndsdel i att bevara funktioner och självständighet och skjuta upp behov av fler insatser.

SÄRSKILT UPPDRAG KF

Skapa förutsättningar för, samt bidra i omställningen till en långsiktigt hållbar, mer förebyggande och kunskapsbaserad socialtjänst

Implementera ny socialtjänstlag. Syftet med den nya lagen är att socialtjänsten ska bli mer förebyggande, jämställd och lättillgänglig än idag: att sänka trösklarna, nå invånare tidigt, innan problemen växt sig stora. Vården, skolan, kultur- och fritidsverksamheter, samhällsbyggandsförvaltningar och civilsamhälle har viktiga roller i det förebyggande arbetet.

För att få till en lyckad omställning behövs ett nämndöverskridande arbete. Berörda nämnder är SN, BUN, KFN, VON, KAN, MSN. KS är sammanhållande.

Startdatum	Slutdatum	Status
2025-01-01	2027-12-31	

Nämnden justerade delegationsordningen och riktlinjerna utifrån den nya lagen. Verksamheten uppdaterade mallar och frastexter i verksamhetssystemen och förberedde för nya arbetssätt efter att förenklad handläggning togs bort. Nämnden beslutade att successivt från och med hösten 2025 fatta beslut om insats efter insats som skulle kunna passa som insats utan behovsbedömning. Först ut var anhörigstöd som nu kan fås utan behovsbedömning och vid nämndens sammanträde i februari 2026 kommer motsvarande beslut att fattas gällande trygghetslarm.

MÅL NÄMND

De tre myndighetsfunktionerna ska utreda, besluta och följa upp med fokus på den enskildes behov. Beslut om insats ska alltid vara aktuella och rättssäkra och grunda sig på gällande lagstiftning om skälig levnadsnivå (SoL) och goda levnadsvillkor (LSS) samt Vård- och omsorgsnämndens riktlinjer och delegationsordning.

Önskat resultat:

- Ökad grad av aktuella beslut och ökad följsamhet till riktlinjer.

Bedömning

På de tre myndighetsfunktionerna pågår ett ständigt arbete med att diskutera riktlinjerna och skapa samsyn kring tillämpningen. Gällande beslut enligt behov och beslutens aktualitet hänvisas till ovannämnda kommentarer.

MÅL NÄMND

Hälso- och sjukvården ska stå för ett hälsofrämjande och förebyggande arbete där patientens behov och omställningen till Nära vård är i fokus. Arbetet sker i tät samverkan med alla interna och externa berörda verksamheter.

Önskat resultat:

- Ökad grad av digitalisering.
- Antalet hembesök från fallpreventionsteamet ökar. Detta gäller även vid förenklad handläggning.
- Antalet genomförda läkemedels-genomgångar ökar.
- Patienten är delaktig i framtagande av hälsoplan.
- Hemgångsteamet, i samverkan med hälso- och sjukvården, gör att patient efter utskrivning från lasarett efter en tid har färre insatser.
- Antalet hälsoplaner ökar inom FSO.

Bedömning

Digitala hembesök av läkare i samverkan med vårdcentral har testats inom hemsjukvården. Digitaliseringstankar är alltid på agendan och initiativ lyfts fram när behov uppstår. Exempel på sådant som lyfts under 2025, men som

ännu inte implementerats är en sms-tjänst för bokade besök av rehabiliteringsenheten och tal till text-funktion i journaldokumentation.

Det totala antalet hembesök från fallpreventionsteamet ökar, men antalet nybesök minskar, då fallpreventionsteamet får färre bevakningar från myndighet om patienter som söker om trygghetslarm. Det syns inte någon förbättring jämfört med delårsuppföljningen och åtgärder för att förbättra samarbetet mellan fallpreventionsteamet och myndighet kommer därför att ses över under 2026.

Antalet genomförda läkemedelsgenomgångar har ökat. Fortsatt ökning behövs dock i samverkan med vårdcentralerna under kommande år. Under året har apotekare från regionen haft en föreläsning för sjuksköterskorna om läkemedelsgenomgångar i syfte att öka kunskapen och följsamheten till riktlinjerna.

Workshop kring hur patienten görs delaktig i sin hälsoplan har genomförts inom hälso- och sjukvårdens samtliga verksamheter. Ett fortsatt arbete behövs från Rehabs sida för att öka antalet hälsoplaner inom funktionsstödsomsorgen.

Efter att kunderna fått stöd av hemgångsteamet under perioden efter hemgång från sjukhus, har antalet hemtjänsttimmar kunnat minskas med 62 %.

MÅL NÄMND

All dokumentation kring klient/patient ska vara av god kvalitet.

Önskat resultat:

- Medarbetare är säkra på hur de dokumenterar i hälso- och sjukvårdsjournalen.
- Medarbetare dokumenterar på ett patientsäkert sätt utifrån gällande lagar och föreskrifter.

Bedömning

All legitimerad personal har under 2025 erbjudits utbildning i hälso- och sjukvårdsdokumentation.

Vidare har stödmaterial i form av lathundar och guider tagits fram och rutiner för dokumentation har reviderats. En arbetsgrupp med legitimerad personal och kvalitetsutvecklare har genomfört en översyn av olika koder som används för bedömningar och åtgärder. Det har även genomförts enhetsspecifika förbättringsarbeten inom dokumentation, där varje enhet inom hälso- och sjukvården har fått identifiera och prioritera förbättringsområden efter genomgången utbildning. Detta arbete fortsätter under 2026.

Enligt nämndens rapporteringsplan görs en årlig journalgranskningen av medicinskt ansvarig sjuksköterska och medicinskt ansvarig för rehabilitering.

MÅL NÄMND

Ett aktivt användande av kvalitetsregistren Senior Alert, BPSD, Palliativa registret och HALT, ger en kvalitetssäkrad och preventiv vård.

Önskat resultat:

Samtliga verksamheter deltar aktivt. Målvärden:

- Senior alert, hemsjukvård: 50 % av patienterna ska registreras inkl bakomliggande orsaker, åtgärder och uppföljning
- Senior alert: Särskilt boende 80 %
- Halt: Särskilt boende 80 %
- Palliativregistret: Samtliga dödsfall ska registreras. De nationella målvärdena för registrets kvalitetsindikatorer ska uppnås.
- BPSD: 70 % på demensboende ska ha två skattningar gjorda under året.

Bedömning

I Palliativregistret har totalt 118 väntade dödsfall registrerats under 2025 inom DSO. Totalt antal avlidna på särskilt boende och korttidsboende var under samma tid 250. Detta tyder på att det finns en underregistrering i registret, även med hänsyn tagen till att dödsfall som sker på sjukhus inte ska registreras. Gällande Palliativregistrets kvalitetsindikatorer ser resultatet sämre ut än föregående år. Därför kommer resultatet att följas månadsvis inom ledningsgrupp hälso- och sjukvård som underlag för att sätta in åtgärder.

I Senior alert har hemsjukvården registrerat totalt 91 patienter under 2025, vilket är 111 patienter färre än föregående år. Främst privata aktörer hänvisar till att de inte får ekonomisk ersättning för tid som läggs på att arbeta med kvalitetsregister. Inom särskilt boende för äldre har 471 patienter registrerats under 2025, vilket är en ökning med 47 patienter jämfört med föregående år och målvärdet uppnås.

I BPSD (beteendemässiga och psykiska symptom vid demens) har det gjorts totalt 256 registreringar. Då det sammantaget finns 266 demensplatser, innebär det att målvärdet är långt ifrån att nås.

MÅL NÄMND

Funktionsstödsomsorgen ska ingå i det övergripande samarbetet med hälso- och sjukvården och följa gemensamma rutiner och uppföljningskrav.

Önskat resultat:

- Arbetet med riskbedömningar, bakomliggande orsaker, planerade åtgärder och uppföljningar i Senior alert förbereds inför och diskuteras i samband med hälsokonferens.
- Samtliga individer över 65 år som omfattas av kommunens hälso- och sjukvårdsansvar ska erbjudas en riskbedömning.

Bedömning

Rutin för hälsokonferenser inom funktionsstödsomsorgen har beslutats under året.

Arbetet med Senior alert har påbörjats med ett strukturerat arbetssätt. Samtliga verksamheter inom grupp- och servicebostäder och socialpsykiatri har lagts in i registret och legitimerad personal har påbörjat arbetet med riskbedömningar avseende fall, undernäring, trycksår och munhälsa. Det kvarstår att inventera hur många patienter som ska registreras för att kunna få ett mått på hur väl det är implementerat.

MÅL NÄMND

Socialpsykiatrin ska kännetecknas av en god samverkan där individen är delaktig och står i centrum.

Lämpliga arbetsverktyg och forum är identifierade och nyttjas resurseffektivt.

Önskat resultat:

- Samverkan mellan funktionsstödsomsorgen, hälso- och sjukvården och individ- och familjeomsorgen ska vara processlagd med tydliga rutiner för möten där samverkan sker.
- Hälsokonferenser ska utföras med en rutinmall som är anpassad för målgruppen och fastlagt antal tillfällen per år.
- Socialpsykiatrin och hälso- och sjukvården ska tillsammans riskbedöma och ge insatser i samordnad form till de individer som samtycker till detta via gemensamma SIP:ar (samordnad individuell plan) och verksamhetsmöten.

Bedömning

Socialpsykiatrin har under 2025 aktivt arbetat med att stärka stödet till personer med samsjuklighet genom samordnade insatser mellan Individ- och familjeomsorgen, Funktionsstödsomsorgen och Hälso- och sjukvården. En tvärprofessionell arbetsgrupp har etablerats för att utveckla rutiner och processer kring bedömningsteam, hälsokonferenser och SIP (samordnad individuell plan), vilket skapar en helhetssyn och mer träffsäkra insatser. Hälsokonferenser genomförs enligt rutin och utgör en viktig plattform för att identifiera behov av samordning och samverkan.

Det behövs fortsatt fokus på uppföljning och tydliga rutiner för att uppnå målet om en processkartlagd, effektiv och individanpassad samverkan.

MÅL NÄMND

Hemtjänsten inom Division Social omsorg ska bedrivas utifrån Nyköpings hemtjänstmodell, med kundens behov i fokus och med en tydlig koppling mellan kvalitet, ekonomi och arbetsmiljö.

Önskat resultat:

- Modellen ska ha införts inom samtliga grupper och effekt ska kunna utläsas.
- Ett hälsofrämjande perspektiv som tar sin utgångspunkt i välkomstsamtalet där förväntning och behov blir tydligt för kund och utförare.

Bedömning

Alla medarbetare har utbildats i Nyköpings hemtjänstmodell, vilket lagt grunden för ett gemensamt arbetssätt, även om vissa enhetschefer upplevt utmaningar i att omsätta modellen i praktiken. Implementeringen inom nattpatrullen har slutförts och samtliga medarbetare arbetar nu utifrån ett hälsofrämjande förhållningssätt.

Välkomstsamtalet är en central del av modellen och säkerställs genom stödmaterial och checklista, med fokus på delaktighet, bibehållande av funktioner och tydliggörande av förväntningar. Arbetet med genomförandeplaner har utvecklats under året och nu har 76 % av planerna utformats utifrån ett hälsofrämjande förhållningssätt.

MÅL NÄMND

Verksamheten på särskilda boenden för äldre ska bedrivas utifrån skäliga levnadsvillkor och den enskildes behov och ett fokus på att bevara dennes funktioner. Arbetssättet ska bygga på "Kvalitid", där hörnstenarna är kvalitet, ekonomi och arbetsmiljö.

Önskat resultat:

- Arbetssättet ska vara implementerat och effekt ska kunna utläsas.
- Genomförandeplanen ska spegla individens behov och kvalitetsmässigt ska den beskriva hur insatsen genomförs.
- En mer lika vård och omsorg oavsett boende.

Bedömning

Det initiala införandet av Kvalitid är avslutat och enhetscheferna arbetar nu vidare med sina individuella utvecklingsmål, även om modellen ännu inte fått fullt genomslag. Genomförandeplanerna har utvecklats kraftigt och andelen planer med ett hälsofrämjande och individcentrerat fokus har ökat från 7 till 95 procent. Samtidigt har brukarnas delaktighet och dokumentationen kring denna förbättrats avsevärt. Nöjdheten bland brukarna har stigit något och arbetsmiljön har förbättrats, även om enhetscheferna upplever ökad belastning. Kostnaderna har minskat med sex procent jämfört med 2024. Uppföljningen i oktober visade att avsatt planeringstid är en avgörande framgångsfaktor. Uppföljningsmallen används nu för behovsstyrd schemaläggning och hållbar personalplanering, med systematisk uppföljning av nyckeltal. Framåt ligger fokus på att förankra Kvalitid i vardagen, stärka styrning och uppföljning, hantera chefers arbetsbelastning och fortsätta digitaliseringen.

MÅL NÄMND

Daglig verksamhet (LSS) ska erbjuda varje enskild brukare en meningsfull sysselsättning, utveckling och stimulans, struktur i vardagen, social gemenskap och stärka förmågan till att leva ett självständigt liv. Daglig sysselsättning (SoL) ska tillgodose behov av social samvaro, meningsfull vardag och främja delaktighet i samhället hos varje enskild brukare.

Önskat resultat:

- Brukarna ska kunna delta i den dagliga verksamheten (LSS)/sysselsättningen (SoL) utifrån enskilda behov, önskemål och förutsättningar vad gäller innehåll, struktur och arbetstid. Utveckla arbete kring framtagandet av individuella pedagogiska strukturer genom att införa stödpedagoger med övergripande ansvar.

Bedömning

För att uppnå målen inom daglig verksamhet enligt LSS samt daglig sysselsättning enligt SoL har ett flertal konkreta insatser genomförts. Arbetet har utgått från varje brukares individuella behov, önskemål och förutsättningar. Genomförandeplaner har använts som centralt verktyg i det individanpassade arbetet och revideras regelbundet för att säkerställa att verksamheten är meningsfull, strukturerad och utvecklande utifrån varje individs situation.

Stödpedagoger med övergripande ansvar har införts för att ytterligare stärka individanpassning och pedagogisk kvalitet i det dagliga stödet. Pedagogiska verktyg såsom bildstöd, scheman och rutiner används för att skapa trygghet och förutsägbarhet. Social gemenskap och delaktighet i samhället främjas genom både interna gruppaktiviteter och samverkan med externa aktörer, såsom bibliotek, caféer och lokala föreningar.

Nämnden har fattat beslut om att separera daglig verksamhet och daglig sysselsättning. Nästa steg är att införa individanpassade för- och eftermiddagspass.

MÅL NÄMND

Inom socialpsykiatri ska en god samverkan mellan olika aktörer säkerställa en personcentrerad vård och omsorg. Den enskildes egna förmågor ska tas tillvara och ESL - Ett självständigt liv - ska utgöra grunden.

Önskat resultat:

- Insatsen och dess innehåll ska vara personcentrerad. Genomförandeplanerna ska spegla individens behov och dokumenteras enligt IBIC.

Bedömning

Inom socialpsykiatri pågår ett utvecklingsarbete i enlighet med den rapport som presenterades för nämnden i november 2024.

ESL (Ett självständigt liv) har implementerats som en gemensam metodgrund i hela verksamheten. Det innebär att insatserna planeras och genomförs för att stärka individens förmåga att fatta egna beslut, ta ansvar och klara vardagen med ökad självständighet.

Samtliga medarbetare inom socialpsykiatri har gått utbildning i personcentrerat bemötande samt påbörjat utbildning inom via Yrkesresan. Utbildning i lågaffektivt bemötande är inplanerat till våren 2026. Dessa utbildningsinsatser samt arbete enligt IBIC (Individens behov i centrum) ger en gemensam struktur för att kartlägga, planera och följa upp insatser utifrån den enskildes perspektiv.

MÅL NÄMND

På grupp- och servicebostäder ska en god samverkan mellan olika aktörer säkerställa en personcentrerad vård och omsorg. Verksamheterna ska ha ett hälsofrämjande arbetssätt och ge brukarna möjlighet till en meningsfull fritid.

Önskat resultat:

- Insatsen och dess innehåll ska vara personcentrerad. Genomförandeplanen ska spegla individens behov och dokumenteras enligt IBIC (individens behov i centrum).

Bedömning

På grupp- och servicebostäder dokumenteras genomförandeplaner utifrån IBIC, med fokus på individens behov, även om ett utvecklingsbehov kvarstår på vissa enheter. Medarbetare har genomgått utbildning i personcentrerat bemötande för att omsätta kunskapen i praktiskt arbete. Stickprov genomförs kontinuerligt och eventuella avvikelser hanteras för att säkerställa en personcentrerad och hälsofrämjande omvårdnad samt möjligheter till en meningsfull fritid.

MÅL NÄMND

Den personliga assistansen ska ha fokus på bästa resursfördelning för att erbjuda brukarna en trygg assistans.

Önskat resultat:

- Ärendena ska bemannas i enlighet med beslut. Kvaliteten ska öka genom att medarbetarna får utbildning i personcentrerat bemötande. Varje brukare ska ha en genomförandeplan upprättad enligt IBIC.

Bedömning

Inom personlig assistans har fokus under 2025 legat på att bemanna utifrån aktuellt biståndsbeslut. Stickprov från september visar att andelen beslut som är bemannade enligt beslut nu ligger på 40 %. Schemaläggning inom personlig assistans är komplex, då beslut om beviljade timmar är utformade på olika sätt. En dispensansökan gällande dygnspass är inlämnad till kommunstyrelsen, då sådana är en förutsättning för att kunna bemanna enligt beslut. Svar väntas komma i januari 2026.

För att förbättra träffsäkerheten i både tidrapportering och schemaläggning har en behovsanalys och kostnadskalkyl för programvaran Aiai tagits fram.

Samtliga medarbetare har under året genomfört utbildning i personcentrerat bemötande.

MÅL NÄMND

Barn ska vara delaktiga och kunna påverka sin situation. De ska ha rätt att komma till tals, bli lyssnade på och få information.

Önskat resultat:

- Andelen utredningar, beslut och uppföljningar där barn haft en god möjlighet till delaktighet ska öka.

Bedömning

Stickprover har tagits av ärenden inom LSS barn och unga. Ärendena har gällt insatserna kontaktperson, kontaktfamilj, korttidstillsyn, korttidsvistelse och avlösarservice. Vissa insatser har pågått under många års tid, medan andra beviljats mer nyligen. Vid stickprovstagningen har fokus lagts på de senaste kontakterna oavsett om det gällt utredning eller uppföljning. Den samlade bedömningen är att barnen varit delaktiga och kommit till tals. Kontakten mellan handläggaren och barnet har skett på olika sätt, vilket bedöms vara kopplat till individens eget val, ålder och förmåga.

MÅL NÄMND

Övergången mellan anpassad skola och korttidstillsyn ska präglas av ett starkt barnperspektiv. Lösningarna ska vara flexibla, resurseffektiva och individanpassade med barnets bästa i fokus.

Önskat resultat:

- Under 2025 ska Division Utbildning i ett pilotprojekt på ett år ta över korttidstillsynen på morgontid, så kallat morgonfritids. En utvärdering ska göras inför beslut om eventuell permanentning.

Bedömning

Pilotprojektet gällande "morgonfritids", där verksamheten drivits inom division Utbildning istället för inom division Social omsorg, har genomförts enligt plan. En utvärdering visade att projektet varit lyckat utifrån barnperspektivet och även utifrån ekonomiska och miljömässiga aspekter. Vård- och omsorgsnämnden och Barn- och ungdomsnämnden beslutade att permanenta verksamheten från och med år 2026

SÄRSKILT UPPDRAG NÄMND

Implementera vårdförlopp "svårläkta sår" enligt nationellt program, inom hela den kommunala hälso- och sjukvården.

Genom kompetenshöjande insatser samt införande av ett strukturerat och evidensbaserat omhändertagande för hemsjukvårdens patienter med svårläkta sår, främjas en jämlik och effektiv vård.

Startdatum	Slutdatum	Status
2025-01-01	2025-12-31	

Inom hemsjukvården är vårdförlopp "svårläkta sår" ett väl inarbetat arbetssätt. Implementering har även påbörjats inom särskilt boende under året. Implementering inom funktionsstödsomsorgen har skjutits upp på grund av tidsbrist, vilket innebär att det kvarstår till 2026.

SÄRSKILT UPPDRAG NÄMND

Fastställa behovet av kortvårdsplatser.

Behovet av kortvårdsplatser ska fastställas genom att vidareutveckla:

- Myndighetskontakt till beslut
- Hemgångsteamet
- Hemtjänstens roll och ansvar utifrån "hemgång", kvarbo
- Boendeplats som tillfällig vistelse
- "Sviktplatserna"
- Omdisponering av befintliga platser inom DSO

Startdatum	Slutdatum	Status
2025-01-01	2025-12-31	

Nyköpings kommun har under flera år haft stora utmaningar med utskrivningsklara patienter, framför allt på grund av bristen på korttidsplatser i relation till invånarantalet. Trots tidigare insatser, såsom hemgångsteamet och vänteplatser på Hållet, kvarstod problemen tills korttidsboendet Klippan i Oxelösund med elva platser öppnade i april 2025. Detta minskade snabbt väntetiderna på sjukhuset. Under 2025 ledde den ökade efterfrågan på särskilt boende till köbildning, vilket begränsade möjligheten att avsätta sviktplatser. I slutet av 2025 började även köerna till korttidsboende öka igen, vilket tyder på att antalet platser behöver omprövas. Äldreomsorgen utreder därför om det är möjligt att omdisponera befintliga platser inom divisionen. En avdelning kan eventuellt omvandlas till korttidsboende eller demensboende, beroende på vad utredningen visar. Sammantaget pågår ett omfattande arbete för att skapa ett mer stabilt och effektivt flöde mellan sjukhus, korttidsvård och särskilt boende.

Årets ekonomiska resultat, tkr

Verksamhet	Utfall 2025	Publicerad Budget 2025	Avvikelse budget	Utfall 2024	Förändring jmf fg år
Nämnden	-2 309	-2 540	231	-2 315	6
Gemensamt	-119 896	-125 491	5 595	-110 961	-8 935
Hälso- och sjukvård	-94 549	-89 082	-5 467	-88 867	-5 682
Äldreomsorg	-662 354	-668 666	6 312	-618 999	-43 355
Funktionsnedsatta	-492 108	-485 721	-6 387	-478 767	-13 341

Vård- och omsorgsnämnden	-1 371 216	-1 371 500	284	-1 299 908	-71 308
---------------------------------	-------------------	-------------------	------------	-------------------	----------------

Utfall jämfört med budget

Helhet

Vård- och omsorgsnämnden redovisar ett nollresultat för 2025. I detta inkluderas en extra ersättning till division Social omsorg på sammanlagt 22 mnkr fördelat på de olika verksamhetsområdena som beskrivs närmare nedan.

Gemensamt

Verksamhetsområde Gemensamt ger ett överskott på 5,6 mnkr. Främsta anledningen är att ofördelade medel och nämndens egen kompletterande satsning på Äldreomsorgslyftet inte förbrukats fullt ut. Dessutom kommer den avsatta summan för införande av "språktester"/Språkkoll inte att nyttjas förrän under 2026. De ofördelade medlen har främst använts till att finansiera den tillfälliga kortvårdsavdelningen som öppnats i Oxelösund i brist på egna platser i Nyköping. Överskottet har reducerats med 1,5 mnkr på grund av en extra ersättning till division Social omsorg avseende myndighetsfunktionen.

Hälso- och sjukvård

Det underskott på -5,5 mnkr som beräknas för hälso- och sjukvården, består fullt ut av extra ersättning till divisionen.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen bidrar med ett överskott på 6,3 mnkr. Förutom överskott för avgiftsintäkter och hyror, redovisas ett större överskott på grund av att den satsning som gjordes på hemtjänsten från Kommunfullmäktiges sida inför 2025, inte hunnit få helårseffekt under året. Överskottet reduceras av en extra ersättning till divisionen på 10,5 mnkr avseende äldre- och demensboende, kortvård, nattpatrull och dagverksamhet.

Funktionsstödsomsorg

Funktionsstödsomsorgen redovisar ett underskott på 6,4 mnkr. Till det bidrar personlig assistans och en extraersättning till divisionen på 4,5 mnkr avseende grupp- och servicebostäder samt daglig verksamhet.

Utfall jämfört med föregående år

Det är i grunden inte några stora skillnader mellan åren, utan kostnadsökningen beror främst på inflation och volymökningar. Något som därutöver bidrar till ökningen är förstärkningen av hemtjänsten enligt beslut i Kommunfullmäktige.

Kvalitetsarbetet

Grundupdrag

Utförande av verksamhet inom Vård- och omsorgsnämndens ansvarsområde realiserar på olika sätt:

- enligt Överenskommelse med division Social omsorg

- enligt avtal med privata utförare inom särskilt boende för äldre
- enligt avtal enligt lagen om valfrihetssystem (LOV) inom hemtjänst med divisionen och privata utförare
- enligt avtal och överenskommelser om idéburet offentligt partnerskap med föreningar

Krav på kvantitet och kvalitet i utförandet av verksamheterna framgår av avtal/överenskommelser och tillhörande förfrågningsunderlag och kvalitetsbilagor. Nämnden följer upp efterlevandet av kraven via verksamhetsuppföljningar, avtalsuppföljningar samt kontinuerliga möten med utförare. Lex Sarah-rapporteringar med tillhörande utredningar ger också en bild av hur verksamheten fungerar. Det händer att uppföljningar utöver plan genomförs mot bakgrund av inkomna Lex Sarah-rapporter. Slutligen ger brukarundersökningar viktig information om verksamhetens kvalitet. Mer om kvalitetsarbetet nedan.

När det gäller grunduppdraget bedömer nämnden sammanfattningsvis att den verksamhet som nämnden har inom sitt ansvar, under 2025 i huvudsak har utförts i enlighet med avtal och överenskommelser. Ett antal avvikelser har noterats i verksamhetsuppföljningarna, men där finns förslag till handlingsplaner framtagna.

Brukarundersökningar

Brukarnas nöjdhet inom äldreomsorgen mäts via Socialstyrelsens årliga brukarundersökning. 2025 års undersökning visade för hemtjänstens del sammantaget höga nivåer av nöjdhet. Den sammantagna nöjdheten ligger på 83 %, som visserligen innebär en viss minskning jämfört med året innan. Nyköping ligger totalt sett relativt i paritet med riket. Skillnaderna mellan kommunal och privat drift ökar. De privata utförarna har högre betyg på alla frågor utom när det handlar om trygghet. När det gäller särskilt boende för äldre är nöjdheten inom Nyköping fortsatt i paritet med riket. Den fråga vi ligger mest under riket avser möjligheten till utevistelse. Den sammantagna nöjdheten på särskilt boende i Nyköping uppgår till 78 %. Utvecklingen skiljer mycket mellan kommunal och privat drift. Den kommunala driften uppvisar en stor förbättring på flertalet frågor, medan den privata uppvisar en kraftig försämring på flertalet frågor. Därför har de privata utförarna fått i uppdrag av nämnden att redogöra för hur åtgärdsarbetet ser ut.

Även inom funktionshinderområdet genomförs en årlig brukarundersökning. Resultatet av 2025 års undersökning är dock ännu inte presenterat.

Nämndens verksamhetsuppföljningar

Nämndens verksamhetsuppföljningar är ett viktigt led i nämndens kvalitetsarbete. Under 2025 var särskilda boenden för äldre i fokus för dessa uppföljningar. Uppföljningen visar att det i mångt och mycket fungerar väl på de särskilda boendena för äldre. Det finns likväl ett antal förbättringsområden. I vissa fall arbetar nämnden redan med dem, såsom:

- Övergång till genomförandeplaner som har ett funktionsbevarande fokus.
- Uppdrag om införande av Kvalitid för att säkra bemanning efter hyresgästernas behov.
- Införande av Språkkollen.
- Äldreomsorgslyftet
- Satsning på psykiatriutbildning i budget 2026.
- Ekonomisk satsning på särskilda boenden för äldre i budget 2026.

Nya åtgärdsuppdrag kommer att lämnas bland annat när det gäller kvalitetssäkring av tillfälliga växelvårdsplatser och bemötandet mot de föreningar som arbetar med aktiviteter för äldre.

Internkontrollen sammanfattningsvis

Vård- och omsorgsnämndens internkontrollplan för året innehåller tre kontrollområden:

1. Att de privata utförarna saknar tillstånd och/eller inte betalar skatt och arbetsgivaravgifter på rätt sätt.
2. Att hemtjänstutförarna inte signalerar till myndighetsfunktionen vid kunders förändrade behov.
3. Att en plats på särskilt boende för äldre automatiskt leder till hjälp med allt och att därmed förmågor tappas.

Samtliga privata utförare har tillstånd och sköter sina betalningar. Område nummer två har visat sig svårt att uttala sig om, inte minst beroende på brister i verksamhetssystemet. Inom den kommunala driften av särskilt boende är det tydligt i individernas genomförandeplaner vad de klarar själva. De privata utförarna har däremot fått i uppdrag att göra ett förbättringsarbete gällande detta.

Volym och nyckeltal

Antalet bifallna beslut om bostadsanpassning har minskat. Samtidigt har kostnaderna ökat, vilket innebär att det i genomsnitt varit mer kostsamma anpassningar under 2025. Antalet personer inskrivna i hemsjukvården har ökat betydligt. Bakgrunden är troligen det faktum att allt fler personer har mer komplex hälsoproblematik. Antalet trygghetskameror i drift har ökat. Det finns dock betydligt mer att göra i frågan. Ökande volymer ses generellt inom funktionsstödsomsorgen.

Förväntad utveckling på tre års sikt

Äldreomsorgen står inför en rad utmaningar. Det gäller såväl inom Nyköpings kommun som på nationell nivå. Åldersgruppen > 80 år kommer att öka kraftigt fram till år 2030, medan den arbetsföra befolkningen ökar betydligt blygsammare. Att fortsätta organisera och utföra äldreomsorg på samma sätt som idag skulle innebära kraftigt ökade kostnader. Nämnden behöver fortsätta förstärkningen av tidiga, förebyggande insatser, för att senarelägga behovet av tyngre kostsamma insatser.

Behovet av att arbeta och organisera sig annorlunda inom äldreomsorgen innebär också ett stort behov av att digitalisera verksamheten. Valfärdsteknik i form av exempelvis läkemedelsrobotar, egenmonitorering och mycket annat kommer att vara nödvändig.

Då de tillfälligt hyrda lokalerna för kortvård sen inte längre finns tillgängliga och det nya särskilda boendet inte hunnit komma på plats, har vi en stor utmaning i att hantera behovet av boendeplatser.

Inom funktionsstödsomsorgen behöver ett arbete göras för att tydligt sätta brukarnas behov i centrum. Behovet av kompetensutveckling är stort. De närmaste åren kommer ett utvecklingsarbete att ske inom Division Social omsorg utifrån den beställda revisionsrapporten avseende boenden inom verksamhetsområdet.

Sammantaget innebär detta att det mot bakgrund av kommande volymökningar, kommer att vara en utmaning att klara en ekonomi i balans utan särskilda tillskott.

Uppföljning av privata utförare, sammanfattningsvis

Vård- och omsorgsnämnden har privata utförare främst inom särskilt boende för äldre och hemtjänst. Dessutom sker en aktiv samverkan med föreningslivet inom såväl äldreomsorgen som funktionsstödsomsorgen. Inom äldreomsorgen gäller det bedrivande av aktiviteter, medan det inom funktionsstödsomsorgen handlar om olika former av sysselsättning samt pedagogisk handledning och utlåning av leksaker.

Den sammanlagda kostnaden för detta var under 2025, avrundat till närmaste mnkr:

- Särskilt boende för äldre, två aktörer: 95 mnkr
- Hemtjänst, fem aktörer: 90 mnkr
- Aktiviteter för äldre, fem aktörer: 1 mnkr
- Sysselsättning, två aktörer: 4 mnkr
- Pedagogisk lek, en aktör: 1 mnkr

Verksamhetsuppföljning på samtliga boenden har genomförts enligt nämndens tvååriga uppföljningsplan. Dessutom har avtalsuppföljningar skett med de privat drivna boendena. Brister konstaterades när det exempelvis gällde genomförandeplaner, HLR-utbildning, kontakter med kommunens medicinskt ansvariga sjuksköterska/medicinskt ansvarig för rehabilitering och tillgång till kvalitetsregister Swedem. Nämnden följer åtgärdsarbetet.

Motsvarande uppföljning kommer att göras inom hemtjänsten under 2026. Löpande följs dock hemtjänstutförarna via fakturagranskning.

När det gäller föreningar har avtalsuppföljningar genomförts i enlighet med avtalen, vilket innebär ett eller två tillfällen per år. I de fall överenskommelse om idéburet offentligt partnerskap slutits, har styrgruppsmöten hållits enligt plan. Inga avvikelser har noterats och därför har det inte funnits behov av åtgärder.

Division Social omsorg sluter avtal med ett relativt stort antal privata aktörer som driver boenden inom funktionsstödsomsorgen. Samtliga avtal har följts upp under året och då nyttjas en checklista för årlig uppföljning. Därefter dokumenteras uppföljningen i verksamhetssystemet. I nästan samtliga fall gav uppföljningen ett tillfredsställande resultat. I ett fåtal fall kom man fram till att ha något tätare rapporteringar.